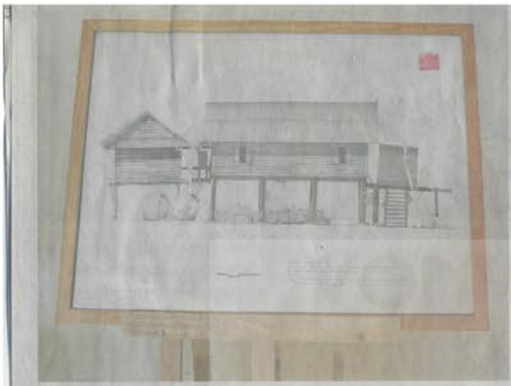

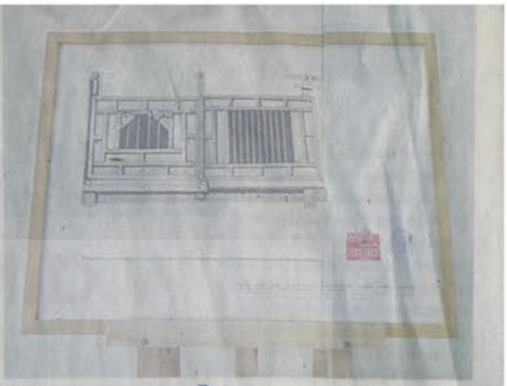

ร่วมสมัย

ชมวง พฤกษาถิ่น

เรือนพื้นถิ่นแห่งยวนสีคิ้ว มรดกสถาปัตยกรรมผ่านภาพลายเส้น

มีนิทรรศการภาพลายเส้นที่น่าสนใจอยู่งานหนึ่ง ได้แวะไปชมเลยนำมาบอกต่อ

นิทรรศการที่ว่านี้ชื่อ "YUAN-SIKHIO VERNADOC" ภาพลายเส้นงานสถาปัตยกรรมและงานช่างฝีมือพื้นถิ่นแห่งยวนสีคิ้ว จัดโดยคณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มทร.ตะวันออก วข.อุเทนถวาย, ภาคีอนุรักษ์สีคิ้ว, สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, ASA VERNADOC และสมาคมอิโคโมสไทย จัดแสดงอยู่ที่ผนังโค้งชั้น 5 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลนิทรรศการบรรยายที่มาที่ไปให้เห็นถึงความสำคัญของ**ชุมชนชาวยวนสีคิ้ว** ชุมชนชาวยวนเก่าแก่ที่ตั้งถิ่นฐานบริเวณริมลำตะคองในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ชาวยวนเหล่านี้ มีบรรพบุรุษมาจากเมืองเชียงแสนด้วยเหตุผลของสงครามในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันชุมชนชาวยวนในอำเภอสีคิ้วถือเป็นชุมชนชาวไทยเหนือที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสาน โดยยังสามารถพบมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ยวนเอาไว้หลายประการ โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สะท้อนเอกลักษณ์และความชัดเจนให้กับภูมิทัศน์วัฒนธรรมของชุมชน อย่างไรก็ตาม กำลังลดจำนวนลงอย่างรวดเร็วจนอยู่ในขั้นวิกฤติสุ่มเสี่ยงต่อการสูญหายและสูญเสียบูรณภาพของชุมชนดั้งเดิมในชั้นต้นจึงสมควรดำเนินการสร้างฐานข้อมูลมรดกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน

ภาคีอนุรักษ์สีคิ้ว เกิดจากการร่วมมือของภาคีชุมชนในการสืบค้น และเก็บข้อมูล มรดกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในพื้นที่อำเภอสีคิ้ว ภายใต้โครงการบริการวิชาการ "โครงการอุเทนถวายอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน" โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ฯ มทร. ตะวันออก วข.อุเทนถวาย ในปี พ.ศ.2557 ซึ่งได้รับความร่วมมือจากชุมชน วัด สถานศึกษา องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆ ส่งผลให้เกิดแนวร่วมในการทำงานร่วมกันนับตั้งแต่ปีนั้นเป็นต้นมา

ในขั้นต้น กลุ่มภาคีฯ ได้ดำเนินกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ยวนเป็นกลุ่มแรกเพื่อเป็นการนำร่องโดยได้ดำเนินกิจกรรมทางสังคมเพื่อเสริมสร้างแนวคิดการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ควบคู่กับการสำรวจจัดทำฐานข้อมูล และถอดองค์ความรู้ทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น พร้อมกับพัฒนาสื่อนำเสนอคุณค่าทางวัฒนธรรม และสนับสนุนการสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน หนึ่งในกิจกรรมที่ช่วยสร้างกระแสความตื่นตัวในการอนุรักษ์มรดกสถาปัตยกรรมในของชุมชน คือกิจกรรมการเก็บข้อมูลมรดกสถาปัตยกรรมและงานช่างฝีมือพื้นถิ่นด้วยภาพลายเส้น (ค่าย Vernadoc)

ปัจจุบัน "ภาคีอนุรักษ์สีคิ้ว" กลายเป็นกลุ่มภาคีชุมชนที่มีแนวร่วมจากหลากหลายภาคส่วน ทั้งยังดำเนินกิจกรรมด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมของชุมชนหลากชาติพันธุ์ในอำเภอสีคิ้วมาจนถึงปัจจุบัน

Yuan-Sikhio Vernadoc #season 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ฯ อาจารย์นราธิป ทับทัน และอาจารย์พู่กัน สายด้วง ได้จัดกิจกรรม "ค่าย Vernadoc : ภาคีเครือข่ายการเก็บข้อมูลมรดกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยภาพลายเส้นทางสถาปัตยกรรม" ระหว่างวันที่ 10-16 สิงหาคม 2558 ณ ชุมชนชาวยวนสีคิ้ว โดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดจิต สนั่นไหว จากมหาวิทยาลัยรังสิต และอาจารย์ณฐทัย จันเสน จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร่วมเป็นพี่เลี้ยงในการจัดค่ายฯ เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้อย่างยั่งยืน โครงการมีจุดประสงค์ในการสร้างเครือข่ายเก็บข้อมูลสำหรับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นโดยนักศึกษาและภาคีชุมชนเพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน

การดำเนินการได้เลือกเรือนที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมในชุมชนจำนวน 2 หลัง ได้แก่ เรือนนางไอ่ ค่ำสูงเนิน และเรือนนางศรีนวล เมืองจันทึก เพื่อนำร่องการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการ Vernadoc โดยได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาจากสถาบันข้างต้นแล้วยังมีเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ม.ราชภัฏนครราชสีมา และ ม.ศิลปากร ส่งคณาจารย์ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการหรือมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงความร่วมมือจากชุมชนยวนสีคิ้ว โรงเรียนสีคิ้ว "สวัสดิ์ผดุงวิทยา" เทศบาลเมืองสีคิ้ว และวัฒนธรรมอำเภอสีคิ้ว โดยมี ม.เทคโนโลยีสุรนารี และ ม.เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ส่งคณาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมสังเกตการณ์

ผลการดำเนินการสามารถเก็บข้อมูลทางสถาปัตยกรรมของเรือนพื้นถิ่นเอาไว้ในรูปแบบลายเส้นสถาปัตยกรรม จำนวน 31 ชิ้นงาน ซึ่งถือเป็นการนำร่องการสร้างฐานข้อมูล (Document) มรดกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยวิธีการ Vernadoc ในพื้นที่ดังกล่าว พร้อมกับสร้างกระแสความตื่นตัวในการอนุรักษ์อาคารเก่าในชุมชนและทัศนคติที่ดีในการเล็งเห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนได้ตามสมควร นอกจากนี้ยังสร้างภาคีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาและชุมชนในการเก็บข้อมูลมรดกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ภายใต้ความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มหาวิทยาลัยจากส่วนกลาง ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น

Yuan-Sikhio Vernadoc #season 2 ค่าย Vernadoc เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการปี 2558 ในระหว่างวันที่ 4-18 มกราคม 2559 มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายเก็บข้อมูลสำหรับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและงานช่างฝีมือพื้นถิ่นโดยนักศึกษาและภาคีชุมชนให้เข้มแข็ง โดยได้เลือกเก็บข้อมูลอาคารเก่าแก่ที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมในชุมชนจำนวน 5 หลัง ได้แก่ เรือนนางทองหลอม ปันจันทึก (โรงสี 1 หลัง และยุ้งข้าว 2 หลัง) และอุโบสถวัดถนนคต และนำร่องการเก็บข้อมูลงานช่างฝีมือพื้นถิ่นอีก 4 ชิ้น โดยได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาข้างต้น ส่งคณาจารย์ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

ผลการดำเนินการสามารถเก็บข้อมูลทางสถาปัตยกรรมของเรือนพื้นถิ่นเอาไว้ในรูปแบบลายเส้นสถาปัตยกรรมจำนวน 34 ชิ้นงาน ซึ่งถือเป็นการต่อยอดการสร้างฐานข้อมูล (Document) มรดกสถาปัตยกรรมและงานช่างฝีมือพื้นถิ่นด้วยวิธีการ Vernadoc ในพื้นที่ดังกล่าว พร้อมกับสร้างกระแสความตื่นตัวในการอนุรักษ์อาคารเก่าในชุมชนและทัศนคติที่ดีในการเล็งเห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังเกิดความเข้มแข็งในภาคีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาและชุมชนในการเก็บข้อมูลมรดกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในพื้นที่ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือจากภาคีสถานศึกษาในท้องถิ่นอีกด้วยเช่นกัน

นิทรรศการ "YUAN-SIKHIO VERNADOC" ภาพลายเส้นงานสถาปัตยกรรมและงานช่างฝีมือพื้นถิ่นแห่งยวนสีคิ้วจัดแสดงถึง 19 มีนาคมนี้

ชมแล้วจะรู้ว่าสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่น มีคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมชุมชน

'เชียงราย - เฉิงตู' ศิลปกรรมสองแผ่นดิน

จากจุดเริ่มสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน ร่วมกับ Siwei Art Museum ได้เชิญศิลปินไทย 3 ท่าน ได้แก่ สมลักษณ์ ปันติบุญ, สมพงษ์ สารทรัพย์ และ เสงี่ยม ยารังษี นำผลงานศิลปะไปจัดแสดงในงานนิทรรศการ "Thailand & Beauty : Travel to the Art of Thailand" เพื่อเผยแพร่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติใหม่ทางวัฒนธรรม ที่แฝงอยู่ในวิถีชีวิต ประเพณี การคิดจินตนาการที่ถูกถ่ายทอดออกมาทางเส้นสาย ลวดลายเทคนิควิธีการทางศิลปกรรมปลายปี 2556

ในครั้งนั้นได้จัดให้มีการเสวนา มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนแนวความคิด สาธิตวิธีการสร้างสรรค์ศิลปกรรม และเดินทางไปสร้างสรรค์ศิลปกรรมยังที่ต่างๆ ในประเทศจีนโดยทั้งศิลปินจีนและศิลปินไทยมีการแลกเปลี่ยนผลงานศิลปะ และเดินทางไปมาระหว่างกันต่อเนื่องอีกหลายครั้ง

สมลักษณ์ ปันติบุญ ศิลปินจากดอยดินแดงเชียงราย ได้สร้างสรรค์จิตรกรรมหมึกจีน ในการประสมประสานตัวตนในเทคนิคจีน กับหลักศาสนาเซน ของญี่ปุ่น ถ่ายทอดภาพบ้านเรือนโบราณจีนที่ได้พบเห็นฉับไวชัดเจน ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของจีนปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงสลับเก่าใหม่ มีทั้งสิ่งเก่าและใหม่

สมพงษ์ สารทรัพย์ ก็ได้ระลึกถึงความเป็นคนเชียงรายและรากฐานไทย-จีนที่เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ต่อกันมาแต่อดีต ทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรม สร้างสรรค์จิตรกรรม เชียงราย - จิ่วจ้ายโกว ด้วยเทคนิคไทยจีน จากความประทับใจในแดนสวรรค์ จิ่วจ้ายโกว หลังคาโลกที่สะอาดบริสุทธิ์และเชียงรายบ้านเกิดอันเป็นที่รัก ด้วยการตระหนักถึงธรรมชาติที่สัมพันธ์กับการเป็นอยู่ของมนุษย์

เสงี่ยม ยารังษี จิตรกรอิมเพรสชั่นนิสต์ ก็ได้สร้างสรรค์จิตรกรรมสีน้ำมันในสถานที่ต่างๆ บอกเล่าเรื่องราวธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้กับเทคนิค และฝีมืออันเป็นเลิศ

จากปลายปี 2556 จนล่วงถึงปี 2558 ศิลปินทั้ง 3 ได้สร้างสรรค์จิตรกรรมชุดไทย - จีน ไว้มากมายจนเกิดเป็นนิทรรศการความสัมพันธ์ไทย - จีน เชียงราย - เฉิงตู ในครั้งนี้ จัดแสดงที่หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินอยู่ในขณะนี้ถึง 31 มีนาคม โดยมีศิลปินรับเชิญไทย - จีน อารี สุทธิพันธุ์, กมล ทัศนาญชลี, วีโชค มุกดามณี, จรูญ บุญสวน Wu Jiangtao, Tian Feng, Zhang Litao, Zheng Chi, Liu Suihai, Lian Xueming, Chen Xianhui และ Huang Wei นำผลงานร่วมแสดงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้